

ქართულ-ოსური ურთიერთობა XX საუკუნის I მეოთხედში (უცნობი დოკუმენტების მიხედვით)

გიორგი სოსიაშვილი, გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი, სრული პროფესორი

საქართველოში ჩამოსახლებულ ოსებს ჯერ კიდევ საქართველოს გასაბჭოებამდე გაუჩნდათ სურვილი ეროვნული თვითგამორკვევისათვის მიეღწიათ და საკუთარი ავტონომია შეექმნათ. ეს საკითხი, როგორც ცნობილია, 1917 წლის ივნისში საქართველოს ოსთა ყრილობაზეც დაისვა, რომელიც ჯავაში ჩატარდა [3; 4]. საქართველოში მცხოვრები ოსები ხელაღებით მოითხოვდნენ „სამხრეთ ოსეთში ერობის შემოღებას და მის განსაკუთრებულ ადმინისტრაციულ ერთეულად გამოყოფას“. ოსების მთავარი მიზანი საქართველოსგან გამოყოფა და რუსეთთან შეერთება იყო. რუსეთის ბოლშევიკური ხელისუფლების მიერ წაქეზებული ოსები კიდევ უფრო გააქტიურდნენ 1918 წელს, როდესაც მათ გარკვეული ულტიმატუმი წაუყენეს გორის აღმასრულებელ კომიტეტს [1; 23]. მიუხედავად ქართული მხარის მიერ დაწყებული მშვიდობიანი მოლაპარაკებისა, ოსი სეპარატისტები შეტევაზე გადავიდნენ და ცხინვალში საზარელი ამბები დაატრიალეს. ოსების თარეში ცხინვალში 23 მარტამდე გაგრძელდა. ბოლშევიკების მიერ წაქეზებულმა ძალებმა ვერაგულად დახოცეს სამშვიდობო მოლაპარაკებაზე მისული ქართველები: გ. მაჩაბელი, ს. კეცხოველი და სხვ. დაარბიეს მშვიდობიანი მოსახლეობა. გაზეთ „სახალხო საქმის“ ფურცლებზე გამოქვეყნებული კორესპონდენცია შემზარავი ფერებით გადმოგვცემს ცხინვალის ტრაგედიას [4]. ოსების აჯანყება ქართული სახალხო გვარდიის შენაერთების მიერ ჩაქრობილი იქნა [1; 28]. თუმცა, სეპარატისტების ბრძოლა ქართული სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ არც ამის შემდეგ შეწყვეტილა. ამბოხებული ოსების უკან ბოლშევიკური რუსეთი იდგა. 1920 წლის 8 მაისს ოსებმა როქის რაიონში საბჭოთა ხელისუფლება გამოაცხადეს. აჯანყებულებს დახმარებას უწევდნენ თერგის ოლქიდან. საქართველოს ხელისუფლებამ ოსების წინააღმდეგ სამხედრო შენაერთები გაგზავნა, რასაც რუსეთის მხრიდან დიდი უკმაყოფილება მოჰყვა [2; 286]. 1921 წლის 25 თებერვალს, დამოუკიდებელი საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ანექსიამ საბოლოოდ ხელ-ფეხი გაუხსნა ოს სეპარატისტებს, რომელთა მიზანი, როგორც აღინიშნა, საქართველოს შემადგენლობიდან გამოყოფა იყო. 1922 წლის 20 აპრილს კრემლმა ოფიციალურად გააფორმა სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის შექმნა [1; 80]. გამოიცა დეკრეტი (№2) „სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოსი სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის მოწყობის შესახებ“, რომელსაც ხელს აწერდნენ სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე, საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახ. კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე ს. ქავთარაძე და აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი თ. კალანდაძე. [1; 84]. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ ბევრი ისეთი სოფელი, რომლებიც მხოლოდ ქართველებით იყო დასახლებული იძულებით შეიყვანეს ახლად შექმნილ ავტონომიურ ოლქში. ამის შესახებ მოსახლეობა უკმაყოფილებას გამოთქვამდა, მაგრამ ამას რაიმე შედეგი არ მოჰყოლია [1; 76-77-78]. მთავრობის მიერ გამოცემული დეკრეტი არეგულირებდა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის საზღვრებს, მაგრამ მოგვიანებით შეიქმნა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქზე ზოგიერთი უბნების გადამცემი კომისია, რომელმაც დეკრეტის გამოცემის შემდეგ დაიწყო მუშაობა და დადგენილი ტერიტორიების გარდა ოლქს დამატებით გადაეცა არაერთი სოფელი. ამას ასახავს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატიდან გორის სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტში გადმოგზავნილი წერილი, სადაც ვკითხულობთ: „სამხრეთ-ოსეთის აღმასრულებელი კომიტეტი გვატყობინებს შინდისის თემის აღმასკომი ერევა ს. ოსეთის საადგილ-მამულო კომისიის საქმეში გუჯაბაურის რაიონში. გაცნობებთ, რომ თანახმად სამ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქზე ზოგიერთი უბნების გადამცემი კომისიის დადგენილებისა სოფ. გუჯაბაური გადაცემულია სამხრეთ-ოსეთზე და წინადადებას გაძლევთ მიიღოთ ზომები, რათა შინდისის თემის აღმასკომის მიერ ს.ოსეთის საქმეებში ჩარევას არ ექნეს ადგილი.

დანართი: ს. ოსეთის ავტონომიურ ოლქზე ზოგიერთ უბნების გადამცემი კომისიის სხდომის 1922 13 აგვ. ოქმი №-1.

შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის მოადგილე ტალახაძე.“

წერილს თან ახლავს დანართი: “ოქმი №1 სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქზე ზოგიერთ უბნების გადამცემ კომისიის სხდომისა 1922 წ. 13 აგვისტო.

1. თანახმად სრულიად საქართველოს ცაკის და სახალხო კომისართა საბჭოს ამა წლის 20 აპრილის თარიღით და 2 №-ით გამოცემულ დეკრეტის მე-8 & -ისა დეტალური დათვალიერების და საზღვრების ხაზის ცხინვალისა და ჩარჩანის წნელისამდე ადგილობრივი შემოწმებით დავადგინეთ გადაეცეს სამხრეთ-ოსეთის შემდეგი სოფლები: კალეთი, წნელისი, ოკონა, თედეტ-კაუ, იონჯა, ქვათეთრი, გვირგვინა, გაბარათ-კაუ, დიდმუხა, გუდჯაბაური, ცხინვალი. გორის მაზრას მიეკუთვნა სოფლები: კობი, ჩორჩანი, კოდა, ჩვრინისი, ატოცი, კნოლვეი, ავლვეი, წერონისი, თამარშენი, გამეტე, დირბი, ტახტისძირი, დვანი, ქვემო და ზემო ნიქოზი.
2. რადგან ავტონომიურ სამხრეთ ოსეთისა და შორაპნის და რაჭის მაზრების საზღვრებში არავითარი გამოურკვევლობას არ აქვს ადგილი, მიეცეს წინადადება სათანადო აღმასკომებს იხელმძღვანელონ ზემოთხსენებულ მე-№ დეკრეტში აღნიშნულ გამოიჯენის მე-2&-ით, რაც ფაქტიურად გატარებულია ცხოვრებაში მის მიერ.
3. ოქმის ასლები დაუყოვნებლივ შესასრულებლად მიეცეს გორის, შორაპნის, რაჭის აღმასკომებს სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქის ცაკს და ცხინვალის უბნის აღმასკომს.

დედანი წარედგინოს სრულ. საქ. ცაკ-ში

კომისიის წევრნი: კ. კაკაბაძე, მოწონელიძე, გაგლოვეი, სოფ. კობი. [5] ავტონომიური ოლქის ბოძების მიუხედავად, ოსები კვლავ აგრძელებდნენ ახლომდებარე ქართული სოფლების მოსახლეობის მარცვა-რბევას და შევიწროებას. ამის შესახებ ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის სოფელ ნულში მცხოვრებთა წერილი, რომლითაც ოსთა ძალმომრეობისგან შევიწროებულმა ფრონეს ხეობაში მცხოვრებმა ქართველებმა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარს მიმართეს:

“საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა კომისარს,

თბილისის გუბერნიის გორის მაზრის სოფელ ნულის მცხოვრებლების განცხადება

ჩვენმა რა ყოფნა ყოფნის საკითხმა გვაიძულა მოგმართოთ თქვენ შემდეგზე: საქართველოში საბჭოთა ძალაუფლების დამყარების შემდეგ საქართველოს ყველა კუთხეში გამეფებულია სრული სიმშვიდე და ყველა ეროვნებათა შორის ძმური სიყვარული, ხოლო გამონაკლისი შეადგენს ჩვენი კუთხე, სადაც დღემდე გრძელდება ჩვენი ენით აუწერელი რბევა აწიოკება. პოლიტიკურ გადატრიალების დროს საქართველოში, ჩვენს ირგვლივ მდებარე სოფლების ოსი მცხოვრებლები შეიარაღებულნი თავს დაგვესხნენ და წაიღეს ჩვენი უკანასკნელი ქონება: პირუტყვი საქონელი, ლოგინი, ტანსაცმელი და სხვა. ამის შესახებ ჩვენს მიერ აღძრული საჩივრები დღემდე უყურადღებოდ რჩებიან. დაწვა-განადგურებას ოსების მხრივ გადაგვარჩინეს საბჭოთა წითელი არმიის მხედრებმა, რომლებიც წინ აღუდგნენ მომდგარ ბრბოს. ყველა ამის შემდეგ არა ერთხელ დაგვესხმიან თავს და გაუტაცებიათ ჩვენი ქონება ან გადაუხდევინებიათ ძალადობის ქვეშ და ცრუ საჩივრების გამო ერთი და იგივე რამდენჯერმე. დაახლოებით დეკემბრის 1922 წ. შუა რიცხვებში კი ყოველ მოლოდინს გადააჭარბეს. სოფ. წორბისის პოლიციის უფროსი მწერლით და მილიციონერებით დაგვესხნენ თავს და უმოწყალოდ გვცემეს მთელი სოფლის მცხოვრებლებს. მთელი ერთი დღის და ერთი ღამის თარეშის და ქეიფის შემდეგ გაეშურნენ სოფელ ავნევისაკენ, რომელიც მდებარეობს 1 1/2 ვერსის მოშორებით, სადაც მათ შეუერთდნენ მახლობელ ოსური სოფლების მცხოვრებნი. სოფელ ავნევიში უფრო სასტიკი ამბავი დადწიეს დაკლეს ღორები ქათმები, ცხვრები და 40 მდე კაცმა იწყეს სიმთვრალე და ქეიფი რომლის შემდეგ იწყეს ხალხის ცემა და აგრეთვე იყო შემთხვევა ქალების გაუპატიურებისა. ამ საქმის გამოძიების შემდეგ ცხინვალის ადმინისტრაციამ მცირე ნაწილი დამნაშავეებისა შეიპყრო, მაგრამ ამ ბოლო დროს ზოგი მათგანი გაანთავსუფლეს სასჯელის მოუხდელათ. ხედავენ რა ზოგიერთი ოსი მცხოვრებნი დაბა ცხინვალის ადმინისტრაციის სრულ უმოქმედობას და ამ ბოლო დროს მათ მიმართეს ჩვენთვის გამანადგურებელ სისასტიკეს, მიუხედავად იმისა, რომ მათ ცრუ საჩივრებით წინათ ერთი ათად გადაგვახდევინეს, ამ ჟამათ მათ ხელ ახლა აღძრეს ცრუ საჩივრები დ. ცხინვალის სასამართლოს წინაშე ვითომც ჩვენ მათგან წამოგვედოს ესა თუ ის საქონელი. რაიც მოკლებულია ყოველნაირ სიმართლეს. მენშევიკების ბატონობის დროს ჩვენ ოსებისთვის კარგის მეტი არაფერი დაგვიშავებია. დაბა ცხინვალის სასამართლოს მოსამართლე ბრალდებულის დამოწმების დაუკითხავად სწყვეტს რაც მოესურვება. მაგალითისათვის მოვიყვანთ მის მიერ რამდენიმე გადაწყვეტილებას. შაქრო ტაბატაძეს გადუწყვიტა 30 მილიონი რომელსაც გადახდის გამონახვის საშუალებაც არ აცალეს და მოსტაცეს ოთხი სული საქონელი, რომლის შემდეგაც იძულებული შეიქმნა გაეყიდნა თავის უკანასკნელი უღელი ხარი და ისე გადაეხადნა. გიო ტორიშელიძეს წაართვეს უღელი ხარი და გადაუწყვიტეს 100 მილიონი ფული. ფირა ტაბატაძეს რომ არ აღმოუჩინეს 60 მილიონის ქონება აუწერეს საცხოვრებელი ბინა. აგრეთვე გვიჩვიან და გვახდევინებენ რაც რო დაუპარგავთ და გაუყიდნიათ თავის სურვილით მენშევიკების ბატონობამდე და თავიანთ დარბევამდე მენშევიკებიდან. ესე იგი ამ ნაირი მოქმედება ცხინვალის სასამართლოს მხრივ დაკავშირებულია

ჩვენს სრულ განადგურებასთან. გარდა ამისა ჩვენი ადგილობრივი რევკომის თავმჯდომარე სასტიკად გვიკრძალავს რაიმე საჩივრის შეტანას და არც გვიმოწმებს საჩივრებს ამიტომ ზემოდ მოყვანილის გამო მოგმართავთ რა თქვენ გთხოვთ ჩვენ ატირებულებს და აწიოკებულებს აღმოგვიჩინოთ დახმარება და გასცეთ სასწრაფო განკარგულება რათა შეჩერებულ იქნეს უკანონოდ გამოტანილ გადაწყვეტილებით ფულის გადახდევინება რომლის გადახდაც ჩვენ არ შეგვიძლიან მთელი ჩვენის ქონებით და ჩვენც რომ მონებათ წაყვეთ. 1. იასონ ტაბატაძე; 2. ნიკო ტაბატაძე; 3. მოსე ჭავჭავაძე; 4. ნიკალა ჭავჭავაძე; 5. რაჟდენა ტაბატაძე; 6. შაქრო ტაბატაძე; 7. გიო ტოროშელიძე; 8.ჭავჭავაძე; 9. კოლა ჟამერაშვილი; 10. ვანა ტაბატაძე; 11. ფირა ტაბატაძე; 12. გიორგი პეტრიაშვილი; 13. შაქრო ჟამერაშვილი; 14. თედო პეტრიაშვილი; 15. იასონ ჟამერაშვილი; 16. რეზე პეტრიაშვილი; 17. გიო ტაბატაძე; 18. სერგო ტაბატაძე; 19. თადეოზ ლომიძე. 20. ვანო ქებაძე; 21. ვასო ტაბატაძე; 22. კოლა ფაცხავაძე; 23. ანდრო ჭავჭავაძე; 24. მიხა ჭავჭავაძე; 25. ყარამან ტაბატაძე; 26. რეზო ჭავჭავაძე; 27. დათა ტაბატაძე; 28. ილა ჭავჭავაძე; 29. ზაქარა ჭავჭავაძე; 30. ლექსო ცერცვაძე; 31. მოსე მახარობლიძე; 32. ლექსო ჭავჭავაძე; 33. ლექსო მახარობლიძე; 34. სერგო ტაბატაძე; 35. იასე ტაბატაძე;

1 მარტი 1923 წ.

სოფელი ნული.”

დოკუმენტს აქვს მინაწერი: “რადგანაც 16 რიგიდან 33 რიგამდე ჩამოთვლილმა პირებმა წერა არ იციან მათ მაგიერ მათი პირადი თხოვნის თანახმად ხელს ვაწერ: ზაქარია ჭავჭავაძე.” [5]. ასეთივე შინაარსისაა წერილი, რომელიც სოფ. დვანში მცხოვრები მოსახლეობის მდგომარეობას ასახავს:” გორის სამაზრო აღმასკომის თავმჯდომარეს

მოგახსენებთ, რომ 24 ამა დეკემბერს 1922 წ. ნაშუადღ. 2 საათზედ დირბის თემის სოფ. დვანიდან მოვიდა მოქალაქეების მიერ გამოგზავნილი მოქალაქე და გამოძიებადა შემდეგი. მოვიდნენ რამდენიმე შეიარაღებული ოსები და არავითარი მთავრობისგან საბუთები არ ჰქონდათ და არც მოიკითხეს საბჭოს წევრი და დაიწყეს სახლების ჩხრეკა და რომელიმე მოქალაქე თუ დაეკითხებოდა რომ არ შეგიშვებ სახლში მანამ ან აღმასკომის წარმომადგენელი და ან საბჭოს წევრი არ მოვაო, ისინი ამაყი სიტყვით ლანძღვით უპასუხებდნენ რომ ჩვენ ვართ სამხრეთ ოსეთის წუნარის რაიონის კომ... ჩველები და გვაქვს უფლება როგორც პარტიულები სახლების ჩხრეკა და კიდევ დაჩხრიკეს ცემით გინებით. როგორც მამაკაცების ისე დედაკაცებსაც და(აქ არ იკითხება ერთი სიტყვა—გ.ს.)გულზე ტრიალით, მე მაშინვე თუმცა მილიციონერები დირბის თემს არა ყავს საკმაო სულ, მაგრამ დახმარებით პარტამხანაგებით გავემგზავრე. სოფ. დვანში და იქ აღარ დამიხვდნენ ის შეიარაღებული ოსები და რაც რომ გამოძიებადა სოფ. დვანის მოქალაქეებისგან გამოგზავნილმა მოქალაქემ სულ სიმართლეს შეეფერება. ამიტომ უმორჩილესად გთხოვთ მიმართოთ სამხრეთ ოსეთის აღმასკომს, რათა იქმნეს მათი წარმომადგენელი გამოგზავნილი სოფ. დვანში(დირბის თემი) და ჩვენი დასწრებით იქმნეს გამოძიება თუ რათ იყვნენ და რად მოიმოქმედეს ის რაც არ შეეფერება, ამასთანავე მოგახსენებთ, რომ სამხრეთ ოსეთის წარმომადგენელს ვთხოველობთ იმიტომ რომ ის შეიარაღებულნი არიან მცხოვრებნი სამხრეთ ოსეთის ფარგლებისა. ამასთანავე ვართამთ სიას იმ შეიარაღებული ოსებისა.

დირბის თემის აღმასკომის თავმჯდომარე (გვარი არ იკითხება - გ.ს.)

სია იმ პირთ რომლებიც იყვნენ სოფ. დვანში დირბის თემი და დაჩხრიკეს სახლები.

გოლოვინოვი სერგო, მუგუთელი (სამხრეთ ოსეთი),

ქელესხავე რაჟდენ, მუგუთელი (სამხრეთ ოსეთი),

ქოქოევი ნიკოლა, დიდმუხა (სამხრეთ ოსეთი),

გაბარაევი რეზო, კიბრავასთაველი (სამხრეთ ოსეთი),

ბე(?)იევი გაბროზა, დვანის (ტოლიანა?) (სამხრეთ ოსეთი),

გაბარაევი ფისო, კიბრავას თაველი (სამხრეთ ოსეთი)”. [6; 4-5]

ე. წ. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში მცხოვრები ოსები იჭრებოდნენ მეზობელ თემებში და ძალით ინაწილებდნენ სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთებს. ამ მხრივ, საინტერესოა საციხურის თემის აღმასკომიდან გორის მაზრის აღმასკომში გაგზავნილი წერილი. დოკუმენტში ვკითხულობთ:

“გორის მაზრის აღმასკომის თავმჯდომარეს

ვინაიდან მეზობელ ოქონის თემის (სამხრეთ ოსეთი) ზოგიერთი სოფლის მცხოვრებლები ჩვენს დაუკითხავად და თვითნებობით იჭრებიან ჩემდამი რწმუნებულ თემის სოფლებში და ინაწილებენ მამულებს, რაიც დიდად აფერხებს და ხელს გვიშლის საერთო მიწების მუშაობაში. ამისათვის გთხოვთ გასცეთ სათანადო განკარგულება სამხრეთ ოსეთის აღმასკომთან, რათა შეჩერებულ იქმნეს ყოველგვარი ასეთი თვითნებობა. თუ რაიმე სადაო აქვთ, რომელიმე სოფელთან მიწების შესახებ. შეუძლიანთ ჩვენთან ერთად შენთანხმებით მეზობლური გზით გადაჭრა ამ საკითხისა.

საციხურის თემის აღმასკომის თავმჯდომარე: ალ. ცაბაძე

მდივანი(გვარის არ იკითხება)” [6; 17]. ოსები ქართველი მოსახლეებისათვის საცხოვრებლების წართმევასაც არ ერიდებოდნენ. ამაზე ნათელ წარმოდგენას გვიქმნის გორის არქივში დაცული 1923 წელს შედგენილი ერთი დოკუმენტი: ”გორის მაზრის აღმასკომის თავმჯდომარეს გორის მაზ. მილიციის თანამშრომელი გრიგოლი პაპუაშვილის თხოვნა

ჩემს საკუთარ სახლში, რომელიც იმყოფება სოფ. ვანათში, სამხრეთ-ოსეთის ოლქში და რომელიც შესდგება ერთი ოთახისაგან მე დავაყენე დროებით უფასოდ ჩემი ნათესავი ილიკო ყულუმბეგაშვილი, რომელიც ცხოვრობს ჩემს სახლში წარსულის წლის მარტიდან. დღეს სახლი მე მჭირდება მოხუცებული დედის მოსათავსებლად, მაგრამ ყულუმბეგაშვილი დედაჩემს არ უშვებს სახლში, ძალმომრეობას ეწევა და ჩემს საკუთარ ქონებას თვითნებობით ითვისებს. მოგახსენებთ-რა ამაზედ, გთხოვთ გასცეთ განკარგულება, ჩამომაშორონ ჩემი სახლიდან ძალმომრეობის გამწევი ყულუმბეგაშვილი.

1922 წ. 3 ნოემბერი, ქ. გორი. მთხოვნელი გ. პაპუაშვილი.“

განცხადებას ახლავს მაზრის აღმასკომის თავმჯდომარის მინაწერი, რომლითაც ის მიმართავს სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციას შუამდგომლობით ”რათა დაუთმონ თავისი საკუთარი სახლი ჩვენ მიერ რწმუნებულ მილიციონერს“ [6].

ქართულ-ოსური ურთიერთობის ისტორიის ეს მძიმე ფურცლები იმედს ვიტოვებთ, რომ წარსულს დარჩება და ორი ერის მრავალსაუკუნოვანი თანაცხოვრება სამომავლოდ ღირსეულად გაგრძელდება.

ლიტერატურა:

1. თოიძე ლ., როგორ შეიქმნა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, თბ., 1991.
2. მენთეშაშვილი ა., ოსური სეპარატიზმი 1918-1920 წლებში, კრებ. „ოსთა საკითხი“, თბ., 1996.
3. ცოტნიაშვილი მ., საქართველოს დამოუკიდებელი დემოკრატიული რესპუბლიკა და ოსი სეპარატისტების ბრძოლა მის წინააღმდეგ (1918-1921), თბ., 1998.
4. გაზ. „სახალხო საქმე“ 30 მარტი, 1918.
5. გორის სახელმწიფო რაიონული არქივი, ფონდი №3, ანაწ. 1 საქ. 31.
6. გორის სახელმწიფო რაიონული არქივი, ფონდი №3, ანაწ. 1 საქ. 32.

რეზიუმე

1922 20 აპრილს საბჭოთა ხელისუფლების ინიციატივით შეიქმნა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, რომელიც შედეგი იყო ოსთა მრავალწლიანი სეპარატისტული ბრძოლისა ქართული სახელმწიფოებრიობის წინააღმდეგ. გამოიცა დეკრეტი, რომელიც აწესრიგებდა სამხრეთ ოსეთის საზღვრებს. შეიქმნა სპეციალური კომისია, რომელმაც ახლად შექმნილ ოლქს დამატებით რამდენიმე სოფელი გადასცა. ოლქის შექმნის მიუხედავად, მაინც არ წყდებოდა ოსების თავდასხმები ადგილობრივ მოსახლეობაზე. ამას ასახავს გორის არქივში დაცული დღემდე გამოუქვეყნებელი დოკუმენტები, სადაც ჩანს ქართველი მოსახლეობის მძიმე მდგომარეობა.

GEORGIAN – OSSETIAN RELATIONS IN THE FIRST HALF OF THE XX CENTURY

(Based on unknown documents)

Giorgi Sosiashvili, Gori State Teaching University, Full Professor

RESUME

On April 20, 1922 with the initiative on the Soviet government the Autonomous Region of the South Ossetia was established. It was a result of a long-term separatist struggle against the Georgian State System. The decree was established which regulated the borders of the South Ossetia. Though, there was created a special commission, which handed some more villages to the newly established region. The Ossetian did not stop attacks upon the local population. These facts are highlighted in the documents which are not published yet and are kept in Gori archives. They retell about heavy conditions of the Georgian population.